

GAZETA
KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 11go LIPCA ROKU 1807 w SOBOTE.

Względem widzenia się z sobą Monarchow *Francuzkiego i Rosyjskiego*, takie są dokładniejsze a pewne szczegóły, wyjęte z listów pisanych z *Tylży*, które porządkiem dat kładziemy.

Z *Tylży dnia 24 Czerwca*: — „Cesarz Jmć *Francuzow* i Imperator *Rosyjski* mają się widzieć z sobą dnia jutrzejszego, w celu rozmowienia się względem sposobu przywrócenia porządku i obdarzenia terazniejszego pokolenia ludzkiego spokojnością i pokojem. — Wielki Marszałek Pałacowy *Duroc* wyjechał dnia wczorajszego o godzinie trzeciej po południu, końcem powitania Imperatora *Alexandra*. — Cesarz *NAPOLEON* raczył dać jedno-godzinną audyencyą *Habiemu Kalkreuth*. — Dnia dzisiejszego odprawił Cesarz popis korpusu Marszałka *Lannes*, i kirysyerom *Saskim* ukontentowanie swoje oświadczył. “

Dnia 25 Czerwca: — „Obydway Monarchowie, *Francuzki i Rosyjski*, widzieli się z sobą dnia dzisiejszego o godzinie pierwszej po południu na tratwie w środku *Niemna*, na której General *Lariboisiere*, dowódca artylleryi z gwardyi, jeden pawilon dla tych obydwóch Monarchow, a drugi dla ich świty wystawić kazał. — Cesarz *NAPOLEON*, w towarzysztwie Wielkiego Xiążęcia *Bergkiego*, Xiążęcia *Neufchatelu*, Marszałka *Besieres*, Wielkiego Marszałka pałacowego *Duroc* i Wielkiego Komuszego *Caulaincourt* udał się nad brzeg *Niemna* i wsiadł na statek, przeznaczony na zawieszenie go do wspomianej tratwy. W tymże czasie Imperator *Alexander* odplynął z prawego brzegu, w towarzysztwie Wielkiego Xiążęcia *Konstantyna*, Generala *Beningsena*, Generala *Uwaroffa*,

Xięcia Łabanowa i Hrabiego *Liewen*, pierwszego swojego Adjutanta. — Obydwa statki w jednymże czasie przybyły. Wsiadłszy Monarchowie, uściskali się, i razem weszli do przysposobionego dla nich pawilonu. Rozmowa ich trwała dwie godziny, a gdy się skończyła, wprowadzono towarzyszące im osoby. Imperator *Alexander* oświadczył wiele podchlebnych rzeczy osobom wojskowym *Francuzkim*, które Cesarzowi towarzyszyły, a Cesarz *NAPOLEON* rozmawiał długo z Wielkim Xiążęciem *Konstantynem* i Generalem *Beningsenem*. Poczym obydwaj Monarchowie powrocili na statki swoje. “

— *Tegoż dnia wieczorem*. — „Jednym z największych zdarzeń naszego wieku jest dzisiejsza rozmowa Cesarza *Francuzow* z Imperatorem *Rosyjskim*. Wspominają dzieje o kilku zjazdach głów ukoronowanych, lecz żaden w podobnych stosunkach nie nastąpił. Nigdy ieszcze nie była *Europa* tak skupioną w dwie wielkie masy, jak teraz; nie tylko jeden naród stoi naprzeciw drugiego, lecz całe południe wylicpuje z całą północą częśći świata. Dwa tylko Monarchowie wyobrażają niezliczone ludy, podają sobie ręce, i spokojność *Europy* jest w tej chwili rozstrzygnięta. Kilkakroć sto tysięcy wojowników z najodleglejszych końców świata było nad brzegiem *Niemna* świadkiem widowiska, które obiedwie strony uświetniło, i przeszłe poróżnienia podało w niepamięć. Gdy się Monarchowie z sobą ściskali, rozlegały się po obydwóch brzegach radośne okrzyki, i w sercu wszystkich dała się czuć śladycz pokoju. Jako skutki walki południa z północą były wielkimi, tak też skutki pojednania się ich będą dobroczynnemi. Ludz-

kość wszystko zyskała, gdy dobro iey i spokojność zależy tylko od woli dwóch Monarchow, i gdy między nich nikt się niemiejsza. “

Dnia 26 Czerwca. — „Dnia wczorayszego wieczorem po rozmowie Cesarza *Francuzow* z Imperatorem *Rossyjskim* przybył Xiążę *Łabanow* do głównej kwatery *Francuzkiej*. Ugodzono się, ażeby połowa miała *Tylży* być za neutralną uważana. Imperator *Alexander* siac będzie w neutralney połowie miała wraz z dworem swoim i gwardyą. — Dnia dzisiejszego, iak slychać, Imperator *Alexander* będzie na obiedzie u Cesarza *NAPOLEONA*. Sądzą, że Król *Pruski* przybędzie także wraz z Imperatorem *Alexandrem*. “

Tegoż dnia wieczorem. — „Dnia dzisiejszego o w pół do pierwszej z południa udał się Cesarz *NAPOLEON* do pawilonu na *Niemnie*, dokąd także w jednym czasie przybył Imperator *Alexander* i Król *Pruski*. Wlzysoy trzy Monarchowie zabawili pół godziny w pawilonie. — O w pół do sstej udał się Imperator *Alexander* na lewy brzeg *Niemna*, a gdy wysiadł ze statku, przyjmował go Cesarz *NAPOLEON*. Obydwa Monarchowie wsiedli potym na konie, iechali przez wielką ulicę w mieście, gdzie stała gwardya *Francuzka* piesza i konna, i wysiedli w pałacu Cesarza *NAPOLEONA*, gdzie Imperator *Alexander* iadł obiad z Monarchą *Francuzkim*, Wielkim Xiążęciem *Konstantynem* i Wielkim Xiążęciem *Bergskim*. “

Dalszy ciąg Urządzenia Aktowego.

4) Przy dzierżawach dziedzicznych.

§. 32. Gdy właściciel wypuszcza nieruchomości w dziedziczną dzierżawę, powinien Sędzia trokliwie wyiaśnić ich ograniczenie, sumę za udzielenie prawa ugodzoną, oraz ilość rocznego czynszu, czas opłaty, iako też i skutki, w przypadku nie uiszczenia się podług umowy, zapisać.

5) Przy dzierżawach dozesnych.

§. 33. W przyjmowaniu kontraktow dzierżawnych dozesnych, Sędzia przyjmujący transakcyą szczególniey bacznosc swoią zwracać powinien, aby czas dzierżawy, opłata ugodzona i czas placenia iey, był oznaczony; aby inwentarze, podług §. 27 były spisane i do kontraktu przyłączone; aby względem ewikcyi układy sirona były wyiaśnione, a jeżeli podług intrat opisu (*Anschlagu*) nieruchomości są zadzierżawione, aby takowy był spisany i do kontraktu przyłączony. Je-

żeli zaś dzierżawa ryczałtem zawarta była, skutki takowego układu sironom wyluszczy; ograniczenie nieruchomości i czyli z przynależnościami te się wypuszczają, dokładnie oznaczy, i inwentarza ruchomości z ich taxa, w dzierżawę oddających się, od siron wymagać będzie. Nakoniec da bacznosc, aby względem melioracyi i pogorszenia stanu dóbr, względem podatkow i ciężarow gruntowych, nie mniej względem remissyi z powodow wojny, ogaia, gradobicia lub innych przypadkow, umowy dostateczne stanęły i i zapisanemi były.

6) Przy dożywociu.

§. 34. Gdzie Sędzia przyjmuie zapisy dożywocia między małżeństwem, dostrzegać powinien, aby dzieci pozostate nie były skrzywdzonemi; powinien zatem przedstawić sironom przepisy prawa względem ich alimentacyi i edukacyi.

7) Przy kompozytach Dziesięcin.

§. 35. Układając Sędzia kompozytę dziesięcin, zachowa przepisy konlityucyi roku 1635, aby Summa pieniężna za dziesięcinę ugodzona, stosowną była do dziesięcin wytyczney; nadto, nie powinien przyjmować przedzy układu takowego, dopóki Duchowny zezwolenia swego Konsystorza i zatwierdzenia wydziału tolerancyjnego nie złoży.

8) Przy intercyzach.

§. 36. Kiedy Sędzia przyjmuie intercyzy, a tym samym zapisywać ma odmiany od ustaw prawnych, które sirony pomiędzy sobą umowy, da bacznosc, iż iezeli przedmiotem są nieruchomości lub kapitały zahipotekowane, aby w xiędze hipotoki takowe siron układy były zapisane. Jeżeli tym aktem przyszła małżonkow sukcesya ma być oznaczoną, powinien szczególniey przelstrzegać, aby te umowy, tak na przypadek, że z małżeństwa tego potomstwo pozostanie, iako też gdy żadnego nie będzie, były wymierzone. Nakoniec szczególniey zwróci swoią uwagę, aby przez lekkomyślność, nie rozwałę lub słabość, sirona która nieprzystępowała do układow dla siebie oczywiście szkodliwych.

9) Wspólność majątkow.

§. 37. Gdy uczelnictwo majątkow wspólne pomiędzy małżonkami przez układ ma być wprowadzone, lub też tam, gdzie ie prawo ustanawia, ma być uchylone, powinien przyjmujący transakcyą, przepisy prawa względem formalności zachować, sironom skutki takowego układu wyiaśnić, w

lżeczogólności zaś względem żony, formalności te, które przy zapisywaniu poręki niewiaśt są przepisane, ściśle dopełnić; nadto powinien się starać, aby względem nieruchomości nastąpiło potrzebne wpisanie do księgi hipotecznej; prócz tego, aby ogłoszenie publiczne takowego układu nastąpiło. Gdy się nakoniec czyni układ o uczelnictwo wspólne dorobku, Sądzia nalegać będzie na małżonkow, i zapisze to do protokołu, aby rejestr wniesionego z każdej strony majątku sporządzili.

10) *Przy testamentach.*

§. 38. Chcący testament zrobić, powinien się udać do Sądu lub Pisarza aktowego, który podług przepisów ogólnych §. 19, 20, 21, i t. d. postępować będzie. Gdyby zaś dla słabości zdrowia lub innej jakiej przyczyny przed sądem stanąć nie mógł, na żądanie wyznaczy Sąd Delegowanego do pomieszkania, który ostateczną wolą jego do Protokołu zapisze; a jeżeli testament cały już jest spisany, tenże od testatora odbierze, i akt cały do protokołu wciągnie; w przypadkach zaś nagłych przypomina się §. 15.

Na piśmie podanych.

§. 39. Wolno testament lub kodycył zapieczętowany do Sądu podać, lecz Testator powinien go przynajmniej własną ręką podpisać, z zaświadczeniem, iż go czytał, albo go też sam własną ręką napisał i podpisał; a Susceptant obowiązany jest zapytać się Testatora o te wszystkie warunki, i te zapytania wraz z odpowiedzią do protokołu wciągnąć. Susceptant przypieczętuje Testament sobie podany pieczęcią sądową w obecności Testatora, i zapisze na kopercie = „że to jest testament Ur: N. N. który pod dniem N. oddany był Susceptantowi i Protokuliście niżej podpisanemu.

Ustnych do protokołu przyjąć się mających.

§. 40. Gdy Testator dla ślepoty, lub dla innej jakiegokolwiek przyczyny pisać nie umie lub nie jest w stanie, na ten czas Susceptant do protokołu koniecznie ustnie odpowiadającego, przyjmie wolę testatora; nigdy zaś już sporządzonego aktu przez inną nie sądową osobę za normę uważać nie powinien, ale ustnego powtórzenia od czyniącego testament wymagać będzie, i takową okoliczność zapisze w protokule.

§. 41. Gdy testator pisać nie umie lub nie może, powinien Susceptant dwóch świad-

kow wiary godnych wezwać, którzy imieniem testatora protokół podpiszą, lub jego własne znaki zaświadczą. Rozumie się jednak, iż ci dwaj świadkowie są inni, i prócz tych, których w §. 15 w przypadku brakującego przysięgłego protokulisty wymieniono.

§. 42. Po skończonym akcie, po przeczytaniu i podpisach, powinien Susceptant Testament w obecności Testatora zapieczętować sądową pieczęcią, zostawiając do woli testament czyniącego, czyli także pieczęci jakiegokolwiek przycisnąć nie zechce, na kopercie zaś napisze jak w §. 39.

§. 43. Przyjmując czyli to ustnie, czy na piśmie podany sobie Testament, powinien Susceptant wszystkie ogólne zachować przepisy, szczególnie zaś przekonać się o rzetelności osoby (*de identitate*;) przeświadczyć się, czyli w rzeczy samej jest wolą nieprzymuszoną Testatora, testament uczynić, i w podanym sposobie wyhada przez różne zapytania i stosowną uwagę, czyli Testator jest jeszcze przy zdrowych zmysłach; wolę jego dokładnie wyrozumieć i niewątpliwie opisać, oraz wszystko to w protokule wyliczyć.

§. 44. Jeżeli testament czyniący pragnie, aby po zeyściu jego rzeczy pozostałe zapieczętowane nie były, powinien Susceptant tę jego wolę nie tylko w protokule, ale też i na kopercie zapisać.

§. 45. Po przyjęciu i zapieczętowaniu, powinien Susceptant osobny protokół względem zachowania formalności, nie tykając bynajmniej treści testamentu, wygotować, który strony podpiszą; a ten wraz z testamentem do depozytu Sądu appellacyjnego odebrać należy; Sąd zaś przez kancelaryą, Testament czyniącemu, certyfikat z wypisem tego wszystkiego, co na kopercie zapisano jest, wydać każe.

Wspólnych.

§. 46. Wspólne testaments, które tylko między małżonkami miejsce mają, powinny być dla zapobieżenia podeyściu w iednym akcie czynione, a jeżeli na piśmie podane będą, nie powinien Susceptant w osobnych dokumentach przez każdego małżonka szczególnie ułożonych, przyjmować, lecz koniecznie od nich wymagać będzie i dnego dokumentu z podpisem wspólnym obojga małżeństwa.

Wojzkowych.

§. 47. Wojzkowi pod czas pokoju tym sa-

nym sposobem iak inne osoby cywilne, powinni czynić testament; lecz pod czas wojny, której moment względem osób szczególnych (*Individuów*) stanowi się od wychodu żołnierza z leżow, lub od opasania miecza bytności jego przez nieprzyjaciela, a w ten czas są następujące oddzielne przepisy: wojskowy w tym przypadku zawierać ważne będzie testament przed audytorem Regimentowym, w obecności oficera sztabowego lub innego na to miejsce wyznaczonego, albo dwóch świadków wiary godnych. Wojskowy niższy, to jest, aż do rangi oficera *exclusive*, gdy stoi w linii przeciw nieprzyjacielowi, zawiera ważne testament, koto ułtanie oświadczył swoją wolą przed swoim officerem i dwoma świadkami wiary godnymi; ważność ułtanego takiego testamentu ułtanie, gdy wojskowy w bitwie nie zginął. Skoro nakoniec wojskowy iakiejkolwiek rangi na placu poleganie, testament przy nim znalezionej, ręką jego podpisany i pisany, jest ważnym.

§. 48. Testamenta wojskowe powinny zaraz po ukończoney w ynie do sądu przyzwoitego być przesłane, czemu, gdyby się zadosyć nie stało, w rok i sześć niedziel utracą swoje ważność.

Publikacya Testamentow.

§. 49. Sąd nie powinien do publikacyi testamentu przyłtepować dopóki nie ma udowodnienia, bądź to przez atłest miejscowego plebana, bądź przez inny sposób, że testator umarł, i póki osoby publikacyi żądające, certyfikatu w §. 45tym opisanego nie złożą. Nakoniec powiaien dla osób nieobecnych, plenipotens z liczby adwokatow miejscowych *ex officio* wyznaczyć, który by ie uwiadomił o woli testatora, przesyłając im ekstrakt testamentu. Dopiero po publikacyi, testamenta do ksiąg wciągnąć należy.

§. 50. Nakoniec ostrzega się, iż podług praw *Polskich*, niewolno czynić testamentow względem nie ruchomości.

11) *Przy darowiznach.*

§. 51. Ponieważ przyczyna, iż darowizny, jeżeli mają być ważne, sądownie zawartemi być muszą, iedynie ta jest, aby zabiegać lekkomyślności, nierozwazde, nieroztropności; zatem Susceptant szczególniey zwróci na to wszystko bacznąność. Jeżeli znając osobite okoliczności familiyną i majątkowe darującego, i porównyując ie z stosunkami, w iakich się znajduje względem osób,

które dary przyjmują, oraz z pobudkami, dla których do darowizny się skłonił, Susceptant znajduje obawę, iżby takowa hojność była marnotrawstwem, lub też ma podeyrzenie, iż dary czyniący przez chytre wykręty i podchleblstwa był uludzonym; lub że darujący odcywnie sobie sposobność do pełnienia swych względem familii obowiązkow; albo iż darowizna zmierza do nadwężenia praw trzeciego *np.* wierzycieli; takowe więc wątpliwości wynurzy mu sędzia bez wstrętu; postępując ostrożnie, z przezornością, aby swoiey rady i mniemania, stronie, przeciw iey własney wiadomości i przekonaniu nie narzucał.

12) *Przy poręce.*

§. 52. Przyimowanie poręki wymaga ze strony sędziego osobliwszey przezorności; winien badać dokładnie o osobitych zdolnościach poręczyciela, czyli jest mocen takowe układy zawierać lub nie; a jeżeli jest płci niewieściey osobą, która lub porękę czyni, lub ułtepuie prawa na rzecz czyjś, powinien wymagać od stron przytomności dwóch bliższych krewnych lub przyjaciół, iako asystentow, którzyby iey skutki takowego układu objaśnili, i przekonali się, że osoba ta, bez uwiedzenia i przymusu, dobrowolnie i z dołtateczną skutkow znajomością, przyjmie na siebie porękę, lub ułtepuie prawa swego. Sędzia zaś z swoiey strony, nie tylko prawa niewiałtom służące, oraz ze skutkami sądowney czynności, stronie oznaymi, ale nadto w protokule, że temu zadosyć uczynił, zapisze.

13) *Przy przyłteciu pełnomocnictwa.*

§. 53. Gdy ma być przyłtecie pełnomocnictwo, zwłaszcza ogólne, zapyta się, czyli i do takich czynności, które szerególnego pełnomocnictwa wymagają, ma być umocowanym pełnomocnik, aby takowe czynności w sameyże plenipotencyi, iak należy, szczególnie (*specialiter*) mogły być wyrażone. Nadto wypytwać się będzie, czyli, i iak daleko pełnomocnik ma mieć prawo ustanowienia zastępcy.

14) *Przy tranzakcyach głuchych, niemym, niemogłuchych.*

§. 54. Gdy tranzakcyą zawiera głuchy, niemy, lub niemogłuchy, powinien Sędzia ściśle wybadać, czyli osoba taka pisząc umie, czyli w tym sposobie myśl swoją wyrazić potrafi, i czyli wreszcie pomięszania zmyłłow nie cierpi? przekonawszy się w ten sposob o iey

zdolnościach, przedsięwzięcie drugą stroną, wolą iey wyrozumie, zapisze, i to oświadczenie owemu głuchemu, niememu lub niemogłuchemu do przeczytania przeloży; potym uczyniwszy Sędzia piśmienne zapytania takowej osobie, a wyrozumiawszy wolą iey, z piśmiennych odpowiedzi transakcyą ułoży. W przypadku zaś, gdy takowe osoby ani pisać, ani czytane go wyrozumieć nie umieją, nie mają prawa żadnego transakcyi zawierania, lecz Rząd bierze ich w opiekę, i opiekun transakcyę imieniem ich za zezwoleniem wydziału opiekuńczego zawiera.

15) Niewidomych.

§. 55. Przyimując Sędzia transakcyę niewidomych, powinien się szczególniey przekonać, czyli osoba taka ma wyobrażenie o przedmiocie transakcyi, iako też o rzeczywistości osoby, z którą transakcyą zawiera? Nakoniec ktoś z krewnych lub innych osób wiary godnych, niewidomego dokładniezających, do transakcyi ma być przywołanym, któryby interes ten wyrozumiał i w imieniu niewidomego transakcyą podpisał.

16) Pisać nieumiejących.

§. 56. Przy transakcyach, w które wchodzi osoba by pisać nieumiejąca, wyisni Sędzia skutki ich czynności dokładnie i wyrozumiały, w przytomności wisry godney osoby pisać umiejącej, która imieniem osoby nieumiejącej pisać, transakcyą podpisze lub iey znaki pod protokółem zaświadczy.

17) Zapis długu.

§. 57. Przy zapisach długu, mieć będzie Sędzia szczególnieyszą bacność, aby zabiegać wszelkimi lichwiarstwu i zbyteczney z dłużnika korzyści; winien przeto badać się ściśle, czyli, i iak summa na pożyczkę dać się mająca, wyliczoną zofitała, albo iakim sposobem jeszcze wyliczoną będzie? Jeżeli zaś wierzyciel płaci sumę w obecności Sędziego, winien to wciągnać do protokołu. Gdyby zaś, iak jest zwyczajem w pożyczkach hipotecznych summa pożyczyc się mająca, dopiero po nastąpionym do ksiąg wpisaniu miała być wypłaconą, tedy Sędzia oświadczy dłużnikowi, na zasadzie ordynacyi hipoteczney, co ma czynić, gdyby wierzyciel waluty wypłacić nie miał, to jest, aby w 38m dniu protokółem do ksiąg hipoteki podał.

18) Przy wszystkich niewymienionych czynnościach.

§. 58. Z resztą, ponieważ tu nie można wyliczyć wszelkich rodzajów kontraktów i in-

nych czynności, przypominasię sądom, aby, ilekroć strony zgłaszają się do nich o przyjęcie pewnego rodzaju układów, przepisy prawa w tey mierze miały przed oczyma obecne, z iak największą troskliwością przeltrzegając, iżby przez jasne i dokładne woli stron zapisanie, zabiegto się na przyszłość niepewnościom i błędnym rzeczy tłumaczeniom.

Podpisy.

§. 59. Po przyjęciu transakcyi podług powyższych przepisów, powinien susceptant one stronom głośno i wyraźnie przeczytać, a po przeczytaniu, gdy strony na nią zupełnie zgadzają się, i żadnego dodatku nie mają, tymże, iako też świadkom, do podpisu podać, nakoniec sam z protokulistą podpisać.

Protokół.

§. 60. Protokół każdy powinien w sobie zawierać miejsce, w którym akt się dzieie; dzień, miesiąc i rok przyjęcia; imie, przewilko, stan i urząd transakcyą czyniących, oraz imie, przewilko, stan i urząd Rodziców tychże stron; wyszczególnienie, czyli strony podług przepisów prawnych zdolnemi są do zawarcia transakcyi; wypis transakcyi samey; podpis stron, świadków (gdy są do transakcyi przywołane) susceptanta i protokulisty.

Tytuł III.

Przepisy postępowania po przyjęciu transakcyi. — Podanie transakcyi do sądu.

§. 61. Wygotowaną w powyższy sposób transakcyą podaje susceptant do sądu, końcem rozpoznania iey prawności, tak co do układu, iako też i formalności.

Roztrząsanie sądu.

§. 62. W sądzie powinna być transakcyą takowa przeczytaną i roztrząsaną *in pleno*: lub jeżeliby nawet interesow temuż kiedykolwiek przeszkodził, przez deputacyą od Przyzdującego przynajmniej z dwóch członków sądu, w takowych czynnościach biegłych, wyznaczoną.

§. 63. Sąd lub deputacya, którey zdanie, w przypadku równości głosów, plenum rozstrzyga, zadecyduje uzupełnienie niedokładności, gdyby się takowe znajdowały, albo transakcyą za dostateczną osądza lub uchyla.

Odeślanie do sądu przyzwoitego lub.

§. 64. Uznawszy sąd transakcyą za dostateczną, zważy, czyli potwierdzenie iey od niego czyli od sądu innego zależy, w którym ostatnim razie zrobiwszy widymą z

podpisem Prezydującego i z pieczęcią sądowną, przesłał ją do sądu przyzwoitego na ręce strony interesowanej; oryginał zaś, wpisawszy go naprzód w księgę potoczną, o której niżej wzmianka będzie w §. 83. w archiwum zachować każe.

Potwierdzenie.

§. 65. Jeżeli zaś transakcja pod sąd jego podpada, bądź to iż w nim jest przyjętą, bądź też, iż przez inny sąd mu będzie nadaną, powinien, jeżeli iey przedmiot do hipoteki należy, nie tylko księgę hipoteczną, ale też i akta gruntowe przeyrzeć, czyli się iaka nie znajduie przeszkoda. Podobnież powinien sobie postąpić z księgami aktowymi, jeżeli inny jest przedmiot transakcyi; nie znalazłszy zaś żadney prawney przeszkody, transakcyą potwierdza.

Wciągnięcie do hipoteki i do ksiąg aktowych.

§. 66. Potwierdziwszy sąd transakcyą, nakazuje przedmiot do hipoteki należący w księgę hipoteczną wciągnąć, inne zaś transakcyje w księgę aktową, o których niżej wzmianka będzie w §. 83, wyjąwszy iednak czynności w §. 69 i 70 wyszczególnione, z których chociaż niektóre Kommissya Rządząca, a drugie sąd appellacyiny potwierdza, do ksiąg ie iednak sądow osobitych odsyła.

Wydanie ekstraktu.

§. 67. Wypisują się z ksiąg dla stron ekstrakty, to jest: z ksiąg hipotecznych podług przepisow ordynacyi hipoteczney, z ksiąg zaś aktowych, zwyczajem w kancelaryach *Polskich* wiadomym. Gdyby kto w innym przypadku żądał z ksiąg ekstraktu transakcyi, jeżeli z ksiąg aktowych, może mu ią wydać Pisarz aktowy, względem hipoteki zaś zostawiają się ściśle przepisy ordynacyi hipoteczney.

ROZDZIAŁ IV.

O potwierdzeniu transakcyi.

§. 68. Wszelkie transakcyje, których przedmiot ma być w hipotece zapisanym, powinny być od sądu tego, w którym jest hipoteka, potwierdzone; rzeczowne zaś nie hipotekarne, w sądzie realnym, a osobiste, w sądzie osobistym stron.

§. 69. Wyimują się iednak od tey ustawy: 1) legitymacya dzieci nieprawego łoża, jeżeli mają mieć też same prawa, iak dzieci w małżeństwie splotzone, a przez następne małżeństwo nie są ulegitymowane; 2) adopcya czyli przysposobienie dzieci; 3) *Venia*

etatis; która, na przeż żenie sądu osobitego, przesyła sąd appellacyiny przez Dyrekcyą Sprawiedliwości, do uzytkania ialki Kommissyi Rządzącey.

§. 70. Sąd appellacyiny potwierdza zaś 1) legitymacyą dzieci nieprawego łoża, aby te przyiętmi być mogli do cechow lub innych towarzystw mieylkich; 2) pojednoczenie praw dzieci z rozmaitych małżeństw pochodzących (*unio prolis*.)

(*Reszta potym*).

z Poznania dnia 4 Lipca.

»Wielmożny *Szoldrski*, Starosta *Rogozński*, przed organizacyą Kommissyi centralney w miesiacu Listopadzie 1806, złożył w dobrowolney ofercie na dobro kraju w ręce JW. Generala *Dąbrowskiego* 30,000 zł: *Polskich* gotowemi pieniędzmi. Ta summa w początkowych nagłych zatrudnieniach nie była ani do percepty zaciągniona, ani do gazet podana: lecz wzięta była przez JW. Generala *Dąbrowskiego* na pierwsze woyska potrzeby; później iednak uwiadomił JW. Generala *Dąbrowskiego* o tey summie Kommissyą centralną i listem swoim zapewnił, że kalsie woyskowej zdał z teyże summy rachunek, o czym w wyraźnego zlecenia tegoż JWgo Generala *Dąbrowskiego* czyni się wiadomość prześwietney publiczności. — Dopelnia także Kommissya Centralna swój obowiazek winny dla gorliwego ze wszech miar obywatela, Wgo *Szoldrskiego*, uwiadomieniem publicznym, że ten szanowny obywatel, oprócz summy wyżej wyrażoney, dał skrypta swoje także w ofercie przeszło na sto tysięcy złotych *Polskich*, które w dawniejszey gazecie były już umieszczone, i te wszystkie dotąd gotowemi pieniędzmi wypłacił, przez co rumienić się zapewne będą osoby innych prowincyi, jeżeli wnosily, że obywatele Departamentu *Poznańskiego* w tym naywięcey gorliwość ku swojej oyczyźnie okazaly, że na dobro iey znaczne summy w skryptach naywięcey ofiarowali.

»Spodziewa się Kommissya Centralna Departamentu *Poznańskiego* po gorliwości szanownych tych obywateli, którzy celem ratowania swey z grobu powstającej oyczyzny, znaczne summy do kass centralnych wypłacić ofiarowali, że dotąd równym duchem patriotyztmu tchną, i że raz dobrowolnie ofiarowane summy, w tych dniach do kass centralnych wypłacić zechcą.

» Tym więcej spodziewa się, że szanowni obywatele, których wexle i krypta na pierwsze potrzeby wojsk *Polskich*, kassie centralney cedowane zostały, spóźnić terminow nie zechcą, do czego pomimo gorliwości, ścisły ich obowiązek pobudzać winien. — W *Poznaniu* dnia 1go Lipca 1807.

Chelmiecki Kommissarz.

z Berlina dnia 28 Czerwca.

JW. General dywizyi *Clarke*, Gubernator tutejszy, odebrał dnia 1go b. m. przez gońca *Bouniol* wiadomość z *Tylży* pod dniem 26 Czerwca, iż zawieszenie broni między *Francją* i *Prussami* zostało zawartym. — Ogłosimy warunki tego rozejmu, skoro je odbierzemy, teraz zaś doniesiemy za rzecz pewną, iż co się tycze obleżonych twierdz *Pruskich*, postanowiono, ażeby ani nowych fortyfikacyi nierobiono, ani zapasow iakiegokolwiek bądź rodzaju w tych twierdzach nie powiększano. Całe wojsko *Pruskie*, znajdujące się w *Pomeranii*, powinno być neutralnym.

Dnia 3go b. m. o godzinie 3ciej po południu odprawiono się w tutejszym Katolickim kościele uroczyście *Te Deum* z powodu zwycięstwa pod *Friedland* i zawieszenia broni. Wszystkie władze rządowe *Francuzkie* i wszystkie znajdujące się tu osoby dyplomatyczne były na tym nabożeństwie, po którym JW. Gubernator dał wielki obiad dla Posłów krajow sprzymierzonych z *Francją* i wszystkich władz *Francuzkich*, tak wojskowych, iako też cywilnych. JW. Gubernator spełnił następujące toasty: *Cesarza i Cesarzowej! Sprzymierzonych Xiążąt! Zwycięztw pod Heilsberg i Friedland! Zawieszenia broni i pomysłności wszystkich Monarchow, którzy chcą pokoju!*

Zdać się być nie wątpliwą rzeczą, iż *Cesarz Francuzow* i *Imperator Rosyjski*, tudzież *Król Pruski*, iedli razem obiad dnia 28 Czerwca w *Tylży*. Zapewniają także, iż ci trzej *Monarchowie* obrali sobie mieszkanie w tym mieście, i że każdy z nich ma swoją własną gwardyą.

Rochodzi się tu pogłotka, iż *Imperator Alexander* wszystkich *Anglikow* z krajow swoich wypędził.

Dnia dzisiejszego przejeżdżał tedy *Pan Berrens* oficer z korpusu strzelcow *Imperatora Rosyjskiego*. Ma on paszport od *Xiążęcia Neufchatelu*, i z rozkazu *Monarchy* swojego iedzie do *Altony*.

Czytamy w *Telegrafie* następujący artykuł: — » Wiadomość o zawieszeniu broni między *Francją* i *Rosją* nadeszła dnia 30 Czerwca do *Hamburga*. Ze zaś właśnie tego dnia poczta *Angielska* ztamąd odchodzi, zdać się więc, że *Pan Canning* mieć może dnia dzisiejszego ukontentowanie dowiedzenia się o tej nowinie, jeżeli do wytłumaczenia na język *Angielski* nie bardzo wiele czasu potrzebuie; inaczey, radość ięć odwlekałaby się do dnia następującego. Coż rzekną wszyscy wielcy mężowie w *Anglii*, gdy się dowiedzą, że *Cesarz Francuzow*, *Imperator Rosyjski* i *Król Pruski* żyją w *Tylży* w najlepszey z sobą harmonii? Odprawi się zapewne bardzo wiele obrad, lecz skutki ich nie przyniosą zapewne większego pożytku dla narodu *Angielskiego* nad ten, jaki miały naradzania się za czasow *Króla Eitelreda*, lub nawet *Królowey Boidixere*. «

W tym momencie odebrano z *Bilbao* listy od pewney osoby, która na wszelką ufaosć zasługuie, a zawiera się w nich wiadomość, iż *Hiszpani* odzyskali *Monte-Video* za przywództwem *Pana Liniers*.

Podług urzędzenia *Pana Esteve*, generalnego zawiadowcy skarbowego i dóbr *Królewskich*, odprawi się dnia 20go b. m. piąte ciągnięcie 25tey Loteryi *Klasyycznej Berlińskiej*, wstrzymane od miesiąca *Listopada* roku zeszłego. Taż Loterya będzie nadal ciągniona, iak dawniej.

z Magdeburga dnia 24 Czerwca.

Rozkazano tu dostawić natychmiast dla wojska *Francuzkiego* 1000 kuf wódki *Francuzkiej*, 18,542 cetnarow siana i pewną liczbę bydła rogatego. — Kościół *Sgo Mikolaj*a, przytykający do pałacu nieboszczyka *Xiążęcia Ludwika*, przeznaczony iest na szpital dla chorych *Francuzow*.

Od granic Pomeranii dnia 20 Czerwca.

Pan Pierrepont, Posel *Angielski*, przybył dnia onegdajszego do *Stralsundu*, i nazajutrz miał audyencyą u *Króla Szwedzkiego*.

z Hannoveru dnia 26 Czerwca.

Cały korpus wojska *Hiszpańskiego* złożony z 4,000 piechoty i 816 iazdy, iłoi teraz w *Celle* i okolicach, a iak się zdaie, pojdzie daley nad *Elbę*. Iany korpus wojska, złożony z 5,000 *Badeńczykow*, *Bawarczykow* i *Wirtemberczykow* zbiera się podobnież w

Lüneburgu i okolicach. Dnia intrzeyszego wyidzie ztąd regiment *Zamora* do *Celle*.

z Zwolle dnia 27 Czerwca.

Słychać, iż wojsko *Hollenderskie*, które przed kilku dniami przybyło do *Covoerden*, *Hardenberg* i okolic tamecznych, zaczęło od dnia onegdajszego powracać do *Niemiec*; korpuły także ciągnące ku granicom naszym, odebrały przeciwny rozkaz.

z Hamburga dnia 28 Czerwca.

Nie tylko wyprawę *Angielską* spólrzeżono z brzegów *Hollenderskich*, lecz nawet tąż wyprawę, według nie wątpliwych wiadomości, minęła już uście *Elby*. Jest więc zapewne do brzegów *Pomeranii* przeznaczoną.

Jedno publiczne pismo *Niemieckie* naznacza za powód osadzenia Generała *Pruskiego Tauenziena* w twierdzy *Bitche* we *Francyi*, iż gdy przybył do *Osterode*, naczelnik policyi wojskowej *Francuzkiej* znalazł zaszyte w sukni jego listy do Króla *Pruskiego*.

z Kopenhagi dnia 27 Czerwca.

Olbieramy wiadomość, iż blisko 30 okrętów *Angielskich* uronęło dnia 12 b.m. przy brzegach *Szwedzkich*.

Rozehodzi się tu pogłoska, iż twierdza *Kolberg* także się poddała.

z Nowego Yorku dnia 21 Kwietnia.

Murzyni z *Mulatami* prowadzą otwartą wojnę na wyspie *St Domingo*. Gdy *Mulaci* zabili *Dessalina*, umyśliłi odmienić naturę rządu łwey wyspy, i przejść do rządu republikańskiego; a mając konfitytucyą *Amerykańską*, nadali sobie Prezydenta, iak u nas, co lat cztery obieralnego, i tym obrali *Christopha*, którego za miało rezydencyonalne wyznaczyl *Port-au-Prince*. Niedowierzając *Christophe* *Mulatom*, chcącym go mieć z daleka od miasta *Cap* i pozbyć się go, pociągnął przeciw nim, i uderzył na *Port-au-Prince*; lecz gdy go nie mógł opanować, cofnął się do *Cap* z wojskiem, i ustanowił według łwoiego sposobu myślenia konfitytucyą republikańską, mało co różniącą się od *Mulackiey*. Wydał potym zaraz odezwę przeciw *Mulatom*, a ci odpowiadzieli na nią przez łwoię znowu odezwę, która się tu przyłącza. *Christophe* zadał w łwoiey *Mulatom*, że byli przyczyną wymordowania *białych*, i twierdzi, że zbro-

dnie *Dessalina* im tylko samym powinny bydź przypisane. Z resztą, o czym mowi odezwa iego, poznać można z następującej odpowiedziąey odezwy *Mulatow*.

Wolność—Równość.

RZECZPOSPOLITA HAITY.

Akt Senatu.

„Dowiedziawszy się Senat o odezwie Generała *Christopha* pod dniem 14 Stycznia, w której usiłanie obłąkać opinią obcych i zniszczyć ustanie, iakie należy się mieć w rządzie; zważywszy, że Generał *Christophe* kazał zapalić mieszkania *Cul-de-Sac*, i uderzył otwarcie na *Port-au-Prince*, gdzie Senat obraduje; że wszystkie pisma tego Generała, pełne grubych kłamstw i potwarzy, zmierzają do rozdwojenia obywatelów, i wiadać z nich, iż chce poświęcić część ludności *Rzpltey*, aby mógł ławiey nad drugą panować; że starał się spodlić naród zwałając na niego własne łwoie i *Dessalina* zbrodnię; że podług zeznania wielu cudzoziemców, zamiał korzylłania z łaskawości Senatu, wezwwał Generała *Francuzkiego Ferrand*, dowodzącego w *Santo Domingo*, aby się z nim złączył dla podbicia departamentów zachodniego i południowego; nakoniec, że upłynął czas przepisany konfitytucyą, w którym powinien był rozpocząć urzędowanie Prezydenta, stanowi: 1) *Henryk Christophe*, bywszy Generał naczelny, odpada od urzędowania cywilnego i wojskowego. 2) Wszyscy Generałowie, officerowie i urzędnicy publiczni, wolni są od posuszeństwa onemuż. 3) *Osoba Christopha* wymuie się z pod opieki prawa. 4) Nadaje się amnestya tym, którzy przejdą pod chorągwie *Rzpltey* &c.

Wyiątek z konfitytucyey *Haitkiej*.

„Prezydent, co lat 4ry obierany, z wolnością potwierdzenia onegoż, będzie miał dochodu 24,000 dollarów.— Senat składa się z 24 członków, których wyidzie trzecia część co lat trzy, a inni wybrani będą.— Każdy Senator mieć będzie na dzień 4ry dollary.— Zadea *biały*, iakiegożkolwiek narodu, nie może się pokazać na ziemi *Rzeczypospolitey Haitkiej*, iako pan lub właściciel.— Ci tylko *biali* uznają się za *Haitanow*, którzy służą w wojsku, i piastują urzędy.— Kray *Rzeczypospolitey* dzieli się na cztery departamenta, to ieli: Południowy, Zachodni, Artibunite i Północny. Ione departamenta oznaczy Senat wraz z ich granicami.“

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 11GO LIPCA ROKU 1807 W SOBOTE.

Układy o pokoy rozpoczęte w *Tylży*, już są, jak slychać, ukończone, ale ieszcze nie ogłoszone. Miało to nastąpić przed wyjazdem Nayaśnniejszego Cesarza NAPOLEONA z tegoż miasta do *Drezna*, który, podług doniesienia gońców tu przybywających, oznaczył dzień 10 Lipca do wyjazdu swiego. Gdy więc nic ieszcze nie jest ogłoszonym względem traktatu pokoiu z *Rosyją*, wszelkie zatytnowiny biegające w publiczności są tylko domysłami na żadną wiare niezafugującami.

Zdaje się, że zjazd wielki będzie w *Dreznie*, i że tam ważne wypadki, uwieńczające pokoy na stałym lądzie, zaydą. Miał tam także udać się członek naszej Kommissyi Rządzącey. JW. *Stanisław Potocki*, członek Kommissyi Rządzącey, ma zjechać dnia dzisieyszego z *Tylży* do tuteyszey stolicy. Po wyjeździe Kommissarzów Rządzących, będzie tymczasowie Rząd przy Dyrektorach.

Przez czas bytności Imperatora *Rosyjskiego* w *Tylży*, gwardye Cesarzsko-Francuzkie, w paradzie mundury przybrane, czyniły różne obroty wojenne w przytomności iego.

Królowa *Pruska*, która także zjechała była do *Tylży*, bawiła w tym mieście dzień jeden; i powróciła do *Memla*.

JW. General *Lemarais*, opuścił już tuteyszą stolicę nocą onegdayszey, a dzisieyszey, reszta dworu Xiążęcia *Benewentkiego* wyjechała. Ziedzie zaś tu JW. Marszałek *Mas-sena*, dla którego zamowiono już pałac JWgo *Raczyńskiego*. Mowią, że korpus wojska, zosiągający pod dowództwem tegoż Marszałka, pozostanie w *Polszcze* na czas nieiaki, co daie powód do pewnych domysłów. Inne korpusy wielkiego wojska powracać będą zwolna do *Niemiec*, a ztam-

ąd do *Francyi*; iakoż niektóre regiments, będące w *Niemczech*, a dążące do *Polski*, miały się już zatrzymać w drodze.

Wielmożny *Target*, kommandant placu w *Warszawie*, oddał wczoray imieniem Nayaśnniejszego Cesarza Pułk huzarów *Polsko-Cesarzkich* Wznemu *Kalinowskiemu*, mianowanemu pod *Friedland* Pułkownikiem.

Po odbytym żalobnym nabożeństwie za duszę zmarłego *Pawła Bielińskiego*, Prezydenta Miasta, zawieziono ciało na cmentarz w asyftencyi familii, Magistratu, &c. &c. oddziału gwardyi narodowey i cechow, i złożono ie w katakumbie, co poprzedziła mowa, miana przez W. JPana *Dyonizego Mikorskiego* Regenta Magistratu Policyi, w której wzięwszy za przedmiot mówienia, iż cnota uszczęśliwia człowieka wżyciu, a po śmierci go uniesmiertelnia, dowodził, że nie wielkości rodu, nie sława przodków, nie bogactwa, ani honory, uszczęśliwiają człowieka, lecz tylko cnota, i w iey tylko źródle każdy swoją znayduje szczęśliwość. Daley oddał sprawiedliwe pochwały zmarłemu *Pawłowi Bielińskiemu*, dowodząc cnoty iego i załugi, które mu powszechną u wszystkich ziedały miłość i szacunek, &c. A choć mu śmierć zawześnie życie wydarła, on ie cnotą przeżył i w dwóch teraz żyje światach, a zatytnow co niegdys *Tacyt* napisał o *Agrykoli*, przyśtołował do *Pawła Bielińskiego*, mówiąc: *Finis vitæ ejus nobis luctuosus, Patriæ tristis, extraneis etiam ignotisque non sine cura fuit*. Na końcu, pożegnał familją, krewnych i przyjaciół zmarłego, tudzież iako od naczelnika miasta, Magistrat, obywateli, konfraternie i cechy, dziękując, iż ten obchód pogrzebowy swoją zaszczyć raczyli przytomnością.

O f i a r y.

JPan Jozef Podofski czuły i troskliwy o wygodę żołnierza, oharował na lazaret *Polski* dwanaście kotłóder przesywanych. — Przychylni oczywiście studenci klaszy drugiego Jchmósc Xięży *Piarow*, przyłkali kul karabinowych 270, kartaczowych 29, armatnych 4, bomb dwie. — Pani *Rauhowa*, *Traugotta Rauha* żona, przyłkała Izarpii funt ieden.

(podpisano) *Węgierski.*

z *Wrocławia* dnia 4 *Lipca.*

Gazeta tuteysza umieściła następujący urzędowy artykuł: — „Po zdobyciu siłą oszańcowanego obozu pod murami *Glacu*, pozostała tylko Xiążęciu *Hieronimowi* kłata *Silberberg* do opasowania, poczym już cały *Śląsk* byłby w ręku wojska zwyciężkiego. Chcąc wspomniany Xiąże zapobiedz niepotrzebnemu nieszczęściu, użył wszelkich sposobów do zawarcia układu; lecz dowódzca *Pruski* uparty w obronie stanowiska nieprzyjacielskiego żądany korzyści, kazał zapalić miasto. — Należy się spodziewać, iż wypadek ten, sprawiający wielki żal Xiążęciu *Hieronimowi*, będzie w tym kraju ostatnim skutkiem kłęk wojennych. — Ponieważ stanął rozjem między Cesarzem *Francuzów* i Królem *Pruskim*, wydał więc Xiąże *Hieronim* potrzebne rozkazy końcem wkrzymania kroków nieprzyjacielskich przez zaniechanie szturmów do zamku *Silberberg*.“

z *Paryża* dnia 23 *Czerwca.*

Arcybiskupi i Biskupi Królestwa *Włoskiego* odebrali od Cesarza i Króla także sam list, jaki ten Monarcha pisał do Arcybiskupów i Biskupów *Francuzkich* z powodu więzienia *Gdańskiego*.

Król *Hollenderski* ma pojechać do *St Amand* dla brania wód mineralnych; iakoż piszą z *Douai*, że Prefekt departamentu *du Nord*, w którym leży *St Amand*, obwieńczonym został względem przysiędy tego Króla.

Napoleon-Ludwik, Królówic *Hollenderski*, mieszka teraz w *St Cloud* przy Cesarzowej, a ciało zmarłego Królówica, *Napoleona Karola*, złożono tymczasowie w *St Lett*.

Generał *Junot*, Gubernator tutejszy, powróciwszy z obiadzki brzegów nad kanałem, odprawił dnia 19. t. m. na placu *la Concorde* popis wojska składającego załogę *Paryża*.

Piszą z *Bordeaux* co następuje:

„Dwa nasze dzienniki, *les Affiches* i *l'Echo du Commerce*, ogłosiły dnia 17go i 18go t. m. na nocy listów z *Hiszpanii*, o odzyskaniu

z rąk *Angielskich* miasta *Montevideo* w *Ameryce*; lecz że dwoiakię w tej mierze doniesienie nie zgadza się co do okoliczności i dat, wypada więc zaczekać na urzędowe, przytoczymy je atoli, iak też dzienniki ogłosiły: — *Pierwsze doniesienie*: „Listy z *Montevideo* pod dniem 24 *Marca* (mówi dziennik *Echo du Commerce*) zapewniają, że Brygadyer *de Liniers* (*Francuz*) mający pod sobą 12,000 wojska *Hiszpańskiego*, odebrał *Anglikom* to ważne miasto, i całą załogę *Angielską* wytepił. Nowina ta przyszła do *Bordeaux* w listach z *Kadix* pod dniem 29 *Maja* pisanych do iednego znacznego kupca tutejszego.“ — *Drugi zaś dziennik*, tak o tym donosił: — „Listy z *Hiszpanii* przez gońca nadesłane, takie szczegóły zawierają: — „*Druga wyprawa Angielska* przybyła pod *Buenos-Ayres* i wysadziła wojsko, które obległo to miasto i strzelać do niego zaczęło. Lecz mieszkańcy złączywszy się z 8,000 murzynów udurowianych wolnością, uderzyli na *Anglików*, i wszystkich w pień wycięli. Stało się to dnia 13go *Łutego*, a dnia 19go dowiedziawszy się o tym waleczny *Liniers*, poszedł do *Montevideo*, wziął je szturmem, i wyciął także w pień załogę *Angielską*, wyciąwszy kilku *Anglików*, którym wyprosili życie *Mnisz* z klasztoru *S. Franciszka*. Nowiny te przyszły do *Kadix* z *Montevideo*.“

z *Kassel* dnia 18 *Czerwca.*

Przyłtał tu *W. Xiąże Bergski* officera i podofficerów dla przyspieszenia zaciągu ludzi do wojska w kraju *Heskim*. Według wyraźnego rozkazu Cesarza *NAPOLEONA*, nie można już w bywszym elektorstwie *Hessen-Kasselskim* zaciągać ludzi do wojska pod innym imieniem, tylko pod *W. Xiążęcia Bergskiego*.

Według odgłosu, wyidzie niebawmie nowe urządzenie *Konfederacyi Niemieckiej*, i mówią, że kraj tej *Konfederacyi* rozciągać się będzie od *Renu* do brzegów morza *Północnego* z iednej strony, a z drugiej do *Elby*, że *Baryt* będzie dany Królowi *Bawarskiemu*; cyrkuł *Saali* z *Hallą* Królowi *Saskiemu*; a kraje bywszego *Elektora Hessen-Kasselskiego*, oprócz hrabstwa *Hanau*, które się ma dostać Xiążęciu *Prymasowi Konfederacyi Niemieckiej*, *W. Xiążęciu Bergskiemu*, (i to zdaie się być pewną rzeczą z powyższego artykułu); że większa połowa *Wesfalii* będzie przyłączona do *Hollandyi*, i że *Hannower* dostanie się icdnemu z bra-

ci Cesarza *Francuzow*, z tytułem Wielkiego Xiążęcia *Hannowerskiego*.

Dnia 15go wieczorem przybył tu powtórny transport *Moskiewskich* i *Pruskich* niewolników, a dnia 14go przyprowadzono tu 120 dział częścią *Moskiewskich*, częścią *Pruskich*, które mają bydź zwiezione do *Moguncyi*. Również znaczny transport artylleryi iest w drodze przez *Saxonię* do *Moguncyi*.

z *Monachium* dnia 17 Czerwca.

Pod dnjem 8mym t. m. wydał Król Jego-mość ważne bardzo urządzenie, podług którego odtąd żadne prerogatywy w całym Państwie nie mogą uwalniać od ponoszenia podatku powolnych tak dalece, że dotychczasowe przywileje duchowieństwa i szlachty, którzy częścią pewną tylko podatków obywatelskich płacili, ustają. Także ostrzega sobie Król Jmć, co się tycze dotychczasowej konstytucyi stanów, przedsięwziąć reformę, stanowiąc tymczasowie, aby daniny i podatki płacone od stanów, nie były oddawane, iak dotąd, do kasa ich szczególnych, lecz prosto do skarbu Królewskiego.

z *Neapolu* dnia 6 Czerwca.

Pisma publicznie tateysze zawierają nieiakię szcęgóły okropnego spisku, który odkrytym został, i przymusił Rząd do poymania winniejszych i ułanowienia Kommissyi woylkowej na ich ukaranie. Spisek ten uknowno w *Palermie*. Podług niego, General *Philipstadt* miał wysieść z woyłkiem w *Reggio*, i opanować obie *Kalabrye* z prowincyą *Bazylikatą*. (Wysiadł, iak iuz wiadomo, lecz niczego niedokazał, i owszem zupełnie pobitym został). Miano także wysadzić na brzegi bandę totrow, i wyrzynać wszystkich bez różnicy dla rzucenia wszędzie posfrachu. General *Broccard* miał wylądować w zatoce *Pelicastro*, wspierać buntowników w *Bazylikacie* i *Salerneskiej* prowincyi, ścisnąć Generała *Francuzkiego* *Regnier*, i przeciąć mu odwrot, iezliby się go p. bić udało. Xiążę *Canosa* miał naśladować *Fra-Diavolo*, którego iest następcą, pokazać się z kłaznami na galery w *Sperlonga*, i wspierać bunt, który miano nadzieję wszcząć w *Terra-di-Lavora*. Tym czasem zaś, kilka okrętów *Angielskich* wyflających z *Sycylii*, miało się przybliżyć pod *Neapol*, i wysadzić woyłko przy Zamkach w okolicy miasta będących. Miano potym zapalić miasto w nasylniejszych częściach onegoż, i strzelać do niego pod tenże sam czas z okrętów *Angielskich*,

a w tedy miał spisek wybuchać. Przeznaczone iuz były domy na rabunek i familie na rzecz.

z *Zurich* dnia 15 Czerwca.

Seym *Szwajcarski* rozpoczął się dnia 1go t. m., który Landamman mową zagaił. Czytano seymniwym list Najsławniejszego Cesarza *Francuzow* i Króla *Włoskiego*, bardzo podchlebny dla *Szwajcaryi*, bo zapewniaszący o przychylności iego ku niej, i zachowaniu w całości aktu pośrednictwa. — Dnia 9go, dał Landamman do przeczytania notę Posta *Francuzkiego*, w której żądał imieniem Monarchy swoiego, ażeby pierwszy regiment *Szwajcarski* ułapaniony był Królowi *Neapolitańskiemu*, pod temiż samymi warunkami, iakie są w oryginalney umowie z *Francyą*, a na miejsce iego, aby był nowy zaciągnięty dla *Francyi*. Odeślat seym tę notę pod rozwayę kommissyi.

z *Lizbony* dnia 6 Czerwca.

Dnia dzisiejszego o 4tej po południu mieliśmy tu wielkie trzęsienie ziemi. W tej chwili, o godzinie 6tej wieczorem, całe miasto iest w największym zamieszaniu.

z *Londynu* dnia 23 Czerwca.

Dnia wczorajszego zebrał się nowy Parlament, który iest rotym za panowania terażniejszego Króla. Lord kanclerz oświadczył w Izbie wyższej, iż dla rozmaitych przyczyn nie może się Król Jmć znowy udać na posiedzeniu; lecz w dogodniejszym czasie wyłuszczy pobudki zwołania dzisiejszego Parlamentu.

W przeszły piątek, to iest, dnia 19go bieżącego miesiąca wypłynął z *Dunes* pierwszy oddział wyprawy, złożony z 53 statków przewozowych. Pierwszy ten oddział składa się z 8,000 ludzi. — Dnia zaś wczorajszego wypłynęła z *Deal* flotta złożona z okrętów wojennych i statków przewozowych, będąca drugim oddziałem wyprawy. Znajduie się na niej reszta legii *Niemieckiej*, z iazdą i artylleryą.

Gdy ieszcze nie padano w Parlamencie żadnego wniesku względem uchwalenia adresu podziękowania Królowi Jmci, strona opozycyjna ogłosiła iuz poprawę, której przy tej okazji domagać się będzie. Po zwyczajnych oświadczeniach przychylności ku Królowi, wyrażono, iż wierna mu Izba niższa nie może utać głębokiego żalu, iż czytano za rzecz potrzebną, ażeby ostatek Parlament wolnie od ludu wybrany przerwano

w ten czas, gdy szedł drogą oszczędności i poprawiał zdrożności; spodziewa się Izba, iż to, co się przez tolerancją zaczęło, niekończy się na prześladowaniu; iż Religia i wolność obywatelka iednakowy postęp czynić będą, i że dom *Brunswicki* nie uchyli tego, na co dom *Oranii* zezwolił.

Najswieższe gazety *Madryckie* (słowa są Dziennika naszego *Daily-Advertiser*) zawierają wyrzuty Dworowi *Portugalskiemu*, za sprzyianie *Anglikom* i dopomaganie im w wyprawach przeciw *Ameryce Południowej*. Oczywiła, że stan *Portagalii* jest teraz nader krytyczny, i lękamy się mocno, aby dwór *Madrycki* nie wypowiedział iey woyny. Nie można wyrachować skutkow tego wypowiedzenia, albo raczej łatwo przewidzieć, iżby niezawodnie podbitą została od *Hiszpańców* i *Francuzów*, ile że nie mamy teraz tyle wojka, abyśmy *Portugalię*, tego nam wiernego sprzymierzeńca mogli wesprzeć skutecznie, i załonić przeciw tak przewyższającej sile *Hiszpańsko-Francuzkiej*.

Ukończył się już w całym Królestwie naszym wybor Reprezentantów do Parlamentu. Pomiędzy niemi jest 120, którzy pierwszy raz zasiadać będą w Niższej Izbie. Nigdy w podobnej okoliczności nie wykazał się mocniej duch partyi i intrygi. Po wielu sejmikach przychodziło do bitew. W *Wexford* (w *Irlandyi*) dwaj kandydaci, Panowie *Alcock* i *Colclough* pojedynkowali, i drugi z nich zabitym został. Jak wszędzie kandydaci i ich stronnicy byli czynnemi, sądzić można z tego, co się działo w hrabstwie *York*. „Nigdy od czasu rewolucyi (piszą z tego hrabstwa) nie zasły podobne sceny, iakich napatrzyliśmy się w przeciągu piętnastodniowego wyboru. Nikt oka nie zamknął przez cały ten czas, oprócz polityjionów, którzy utrudzeni iieżdzeniem, zasnęli nieco na koniu lub na wozku. Wszylkie drogi zawalony były wozami dostawiającymi elektorów, po których do nayodleglejszych wsi zaiężdżano, aby iechali za tym lub owym głosiwać. Pełno także widać było po drogach zdechłych koni z ustawicznego bieganis polityjionów. Karczmy ani na chwilę nie były próżne, bo co iedni elektorowie wyiechali, zaraz drudzy zaiężdżali; i tyle wyszło na iieżdzenie. piwo, wino, &c. w hrabstwie naszym przez te dni 15, a to kosztem kandydatów, ile zazwyczaj wychodzi przez rok ieden.“

Wybranie na nowo Pana *Wilberforce* za członka do Niższej Izby, kosztowało go 100 tysięcy funtów sterlingów (4,000,000 złotych Polskich.) W ogólności, wybor trzech członków z partyi *York*, kosztowało 336,000 funtów sterlingów (13,440,000 złotych.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Donieśliśmy dawniejszy urządzenie, iż W. Sultan *Selim* został uduszony wraz z kilkunastu znakomitszemi urzędnikami. Gazeta zaś *Hamburka* zawiera w sobie wiadomość pod artykułem z *Konstantynopola*, iż wspomniany Sultan został tylko zrzucony z tronu przez Janczarów, którzy się opierali nowemu porządkowi zaprowadzonemu w wojsku.

DONIESIENIA.

U Xieży Piarów w Warszawie, wyszła z druku nowa, w czasie uroczystego seszadzenia *Orla Białego*, na Rajseju *Grzybowłkim* dnia 14go Czerwca miana przez JPana Ignacego *Stawiarłkiego* A. S. A. D. W. kosztuje złoty 1. Po opędzeniu kosztów druku, reszta exemplarzy rozdana będzie gratis między osoby stanu wojskowego. — Tamże znayduie się *Tragedya*, pod tytułem *Rzym wybawiony* z *Voltera*, wierszem tłumaczonea, na przednim papierze kosztuje złotych 3.

JPan *Edouard* Artyta Akademii *Lugdunkiej* i *Parzyckiej*, praktykowałszy sztukę lekarłką zwierzęcą w kilku regimentach przez 37 lat, zostający teraz przy ekwi-pażach wojskowych *Francuzkich*, ma honor oświadczać Publiczności usługi swoie w ogólnym leceniu chorob zwierzęcych. Ci, którzyby go potrzebowali, mogą go zaszczyścić swoimi zasileniem i przyrzeka starac się wszelkimi sposobami, żeby był użytecznym publiczności. Mieszka u Pana *Stahler* pod *Nrem* 470 na przeciwko błękitnego Pałacu.

Dziwied pięknych koni, z których pięć wierszłowych, są do sprzedania. Udać się trzeba do Pana *Antoine* w Pałacu *Brühlowski* obok dziedzińca *Saskiego*, na ulicy *Wierzbowej*.

Paana, imieniem *Joanna* *Dembowka*, zabrawszy poświęcił i rzeczy uszła potaennie dnia 8 tego miesiąca wieczorem od Rodziców mieszkających w *Kolegium* *Pol-Jezuickim* *Nro* 6: Jest ona wzrostu dobrego, włosow blond, twarzy okrągłej ospowatej i oczu niebieskich. Ktoby wiedział, gdzie się znayduie i donosił ślapijonym Rodzicom, odbierze nagrodę.

Cena targowa zboża w Warszawie i Pradze.

Od dnia 3 Lipca do 10 tegoż.	Złote	Pol.	Gr.
Płzenicy korzec	32	—	33
Jęzta	22	—	23
Zycmienia	20	—	21
Owla	14	—	15
Grochu polnego	20	—	28